

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002590

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гринишин Наталія Михайлівна

2. Nataliia M. Hrynyshyn

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 01-09-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул. Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9886

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.07.23.05, 18.07.43, 18.07.49

Тема дисертації:

1. Роль хорового співу в процесі самоідентифікації української нації.
2. The role of choral singing in the process of self-identification of the Ukrainian nation.

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні розкрито сутність українського хорового співу як самобутнього явища, що має глибоке історичне, етнокультурне та ідентифікаційне підґрунтя. Визначено, що хорове виконавство в Україні є не лише однією із форм музичної діяльності, а й вагомим елементом духовного життя нації, чинником конструювання національної ідентичності та носієм культурної пам'яті. Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що, попри значний інтерес науковців до хорового мистецтва, окремі аспекти, зокрема його роль у формуванні української національної ідентичності, відображення в ньому естетичних кодів ментальних характеристик нації, а також феноменальна здатність хорової культури зберігати тривкість національних традицій у складних умовах соціально-політичних трансформацій, залишаються недостатньо вивченими. Пропонована робота дозволяє глибше зрозуміти духовну, культурну, ідентифікаційну, націєтворчу цінність українського хорового співу як виразника національної самосвідомості. Метою дослідження стало обґрунтування історичної ролі хорового співу українців як важливого чинника національної самоідентифікації. Об'єкт дослідження — українська хорова музична творчість. Предметом

дослідження є вплив хорового мистецтва на процес національної самоідентифікації українського народу. Методологія дослідження базується на синтезі різних наукових оптик: музикознавчої історичної, історико-генетичної, постмодерної, а також системного, музично-аналітичного, компаративного, індуктивного, загальнокультурологічного методів. Наукова новизна дослідження полягає у спробі комплексного аналізу українського хорового співу, розкриваючи його ментальні детермінанти в історичному контексті та роль в процесі конструювання національної ідентичності українців. Теоретичною основою дослідження є праці з музикознавства, загальної історії, історії культури, теорії ментальності, філософії, культурної антропології, літературознавства, психології. Концептуальне осмислення феномену хорового співу здійснюється на основі досліджень з історії української музики, зокрема хорової, праць провідних етномузикознавців щодо специфіки функціонування багатоголосся в музичному фольклорі, спогадів, мемуарів та епістолярної спадщини видатних представників української національної культури. Доведено, що специфіка українського хорового співу зумовлена історичними, соціокультурними факторами та ментальними характеристиками українців. Виявлено, що одним із проявів української ментальності є схильність до малих форм організації, до перебування у групі. Це сформувало відповідний світогляд і тип реакцій українців на навколишній світ. Виділено символікотематичний ряд архетипів української ментальності (за С. Кримським), а також зазначено, що ментальність, як засіб інтеграції народу в єдине ціле, є складовою національної ідентичності. Було простежено тенденції історичного розвитку української хорової культури в контексті тріади національних архетипів Дому – Поля – Храму. Зауважено, що кожен з архетипів, запропонованої філософом С. Кримським тріади, є безпосередньо пов'язаним з українським гуртовим співом. Цей зв'язок реалізувався через народні звичаї та обряди, характерною рисою яких з давніх часів було спільне музикування. Традиції народного багатоголосого хорового виконавства, календарно-обрядова пісенність, історичні пісні стали основою формування українського хорового мислення, яке, в деякій мірі, продовжило свій розвиток в церковному багатоголосому співі та професійній хоровій творчості. Особливу увагу приділено церковному багатоголосю, зокрема партесній традиції, що набула широкого розповсюдження в Україні у XVII ст. й відіграла важливу роль у релігійному та культурному спротиві українців асиміляційним процесам. Хорове мистецтво стало не лише музичною складовою релігійного обряду, а й виявом національної ідентичності українського народу, сприяло збереженню його окремішності в умовах політичних та конфесійних утисків. Зазначено, що вже у XVII ст. позитивний «образ українців для світу» формувався, зокрема, й через музичну складову, оскільки церковний багатоголосий спів став одним із засобів їх національної самоідентифікації. Окреслено внесок визначних діячів українського музичного мистецтва (Д. Бортнянського, М. Вербицького, І. Лаврівського, М. Лисенка, К. Стеценка, С. Людкевича, О. Кошиця та ін.) у формування професійного хорового репертуару, збагачення національного музичного стилю та утвердження української вокально-хорової традиції як повноцінного складника європейської музичної культури.

2. The dissertation study reveals the essence of Ukrainian choral singing as an original phenomenon with a deep historical, ethnocultural and identification basis. It is determined that choral performance in Ukraine is not only a form of musical activity, but also an important element of the spiritual life of the nation, a factor in the construction of national identity and a carrier of cultural memory. The relevance of the research topic is due to the fact that, despite the considerable interest of scholars in choral art, certain aspects, in particular its role in the formation of Ukrainian national identity, the reflection of aesthetic codes of the nation's mental characteristics in it, as well as the phenomenal ability of choral culture to preserve the durability of national traditions in difficult conditions of sociopolitical transformations, remain insufficiently studied. The proposed work allows for a deeper understanding of the spiritual, cultural, identification, and nation-building value of Ukrainian choral singing as an expression of national identity. The purpose of the study is to substantiate the historical role of Ukrainian choral singing as an important factor of national self-identification. The object of the study is Ukrainian choral music. The subject of the study is the influence of choral art on the process of national self-identification of the Ukrainian people. The research methodology is based on the synthesis of various scientific optics: musicological historical, historical-genetic, postmodern, as well as systematic, music-analytical, comparative, inductive, and general cultural methods. The scientific novelty of the study lies in an attempt to comprehensively analyse Ukrainian

choral singing, revealing its mental determinants in the historical context and its role in the process of constructing the national identity of Ukrainians. The theoretical basis of the study is works on musicology, general history, cultural history, theory of mentality, philosophy, cultural anthropology, literary studies, and psychology. The conceptual understanding of the phenomenon of choral singing is based on research on the history of Ukrainian music, in particular choral music, works by leading ethnomusicologists on the specifics of polyphony in musical folklore, memoirs, memoirs and epistolary heritage of prominent representatives of Ukrainian national culture. It has been proved that the specificity of Ukrainian choral singing is determined by historical, socio-cultural factors and mental characteristics of Ukrainians. It has been found that one of the manifestations of the Ukrainian mentality is a tendency to small forms of organisation, to stay in a group. This has shaped the corresponding worldview and the type of reactions of Ukrainians to the world around them. The author identifies a symbolic and thematic series of archetypes of the Ukrainian mentality (according to S. Krymsky), and notes that mentality, as a means of integrating the people into a single whole, is a component of national identity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Новий напрямок у науці і техніці

Публікації:

- Гринишин Н. Український хоровий спів як засіб конструювання національної ідентичності. *Fine Art and Culture Studies*. № 6. Луцьк, 2023. С. 9-15.
- Гринишин Н. Вплив церковного багатоголосого хорового співу на українські культурні та націєтворчі процеси. *Fine Art and Culture Studies*. № 3. Луцьк, 2024. С. 17-22
- Гринишин Н. Літургійний цикл І. Лаврівського в контексті стильових змін творчості митця. *Українська музика: науковий часопис*. № 3-4 (50-51). Львів, 2024. С. 7-15.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: практичне та теоретичне значення дисертації полягає у можливості використання основних положень роботи, її матеріалів, узагальнень та висновків в курсах з історії української музики, розробці програм з хорознавства та хорової музичної культури, в курсі історії розвитку хорового виконавського мистецтва.

Охоронні документи на ОПВ:

Компіляції даних (бази даних)

Теоретичною основою дослідження є праці з музикознавства, загальної історії, історії культури, теорії ментальності, філософії, культурної антропології, літературознавства, психології. Серед них важливими є роботи, присвячені проблемам національної ментальності і психології (Ю. Візниця, В. Горбатенко, П. Йолон, В. Кривошеїн, С. Кримський, М. Попович, О. Фільц, В. Храмова, М. Шлемкевич); дослідження основ ментальності в музичному мистецтві (О. Бенч-Шокало, І. Бермес, В. Драганчук, Л. Кияновська); праці з теорії націй, національної ідентичності, націоналізму (Е. Гобсбаум, І. Лисий, Е. Ренан, Е. Сміт); з історії українського націєтворення (І. Лисяк-Рудницький, В. Окаринський, С. Плохій, І. Райківський, І. Чорновол, О. Субтельний); з проблематики української культури (Д. Антонович, Р. Демчук, О. Забужко, А. Невгодовський, О. Пахльовська, Т. Пересунько, М. Попович, О. Шевнюк, І. Шевченко). Концептуальною базою для осмислення феномену хорового співу в українській музичній культурі стали роботи О. Бенч-

Шокало, І. Бермес, В. Витвицького, Н. Герасимової-Персидської, М. Гордійчука, У. Граб, І. Гулеско, Т. Гусарчук, О. Козаренка, П. Козицького, А. Кречківського, Б. Кудрика, І. Куриляк, А. Лащенко, П. Маценка, М. Новакович, Л. Пархоменко, О. Скопцової, О. Цалай-Якименко, О. Шуміліної; праці з історії української музики (М. Антонович, Л. Архімович, М. Грінченко, М. Загайкевич, Л. Кияновська, Л. Корній, З. Лисько, С. Людкевич, А. Ольховський, М. Ржевська, А. Рудницький, О. Шреер-Ткаченко, В. Шульгіна); дослідження провідних етномузикознавців стосовно особливостей використання багатоголосся у музичному фольклорі (С. Грица, А. Іваницький, Ф. Колесса, Б. Луканюк, Н. Супрун-Яремко, Н. Якименко, Л. Ященко), а також мемуари та спогади О. Кошиця, О. Пчілки, І. Х. Сінкевича, П. Тичини, С. Тобілевич, Ю. Шевельова, М. Чайківського та ін.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Новакович Мирослава Олександрівна
2. Myroslava O. Novakovich

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ "ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ФІЛАРМОНІЯ ІМЕНІ МИРОСЛАВА СКОРИКА"

Код за ЄДРПОУ: 02225594

Місцезнаходження: вул. Мирослава Скорика, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Комунальна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бермес Ірина Лаврентіївна
2. Iryna L. Bermes

Кваліфікація: д. мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5752-9878

Додаткова інформація: Web of Science Researcher ID: AAJ-4491-2021;
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=TKmLGvgAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02125438

Місцезнаходження: вул. Івана Франка, Дрогобич, Дрогобицький р-н., 82100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кашаюк Вікторія Миколаївна

2. Viktoriia M. Kashaiuk

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4396-8946

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Граб Уляна Богданівна

2. Uliana B. Hrab

Кваліфікація: д. мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1352-1951

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул.Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Куриляк Ірина Ігорівна

2. Iryna I. Kuryliak

Кваліфікація: к. мист., доцент, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5951-8208

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівська національна музична академія імені М.В. Лисенка

Код за ЄДРПОУ: 02214225

Місцезнаходження: Вул. Нижанківського, Львів, 79005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кияновська Любов Олександрівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кияновська Любов Олександрівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ластовецька-Соланська Зоряна Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна